

Ressursitõhususe toetusmeetme mõjuanalüüs

Energex OÜ, 14060193
Mäealuse tn 2/3, Tallinn
info@energex.ee
+372 5197 7039

30.03.2026

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
KOKKUVÕTE	4
1. VALIM	5
1.1. Investeeringud	5
2. METOODIKA	6
2.1. Toetuse summa	6
2.2. Ressursisääst	6
2.2.1. Ressursitõhususe arvutamine	6
2.3. Müügitulu	7
2.4. Finantsanalüüs	7
2.4.1. Tööjõumaksud	7
2.4.2. Maksud dividendidelt	8
2.4.3. Käibemaks	8
2.4.4. Aktsiisid	8
2.4.5. Muud maksud	8
3. RESSURSI TÕHUSUS	9
3.1. Ressursisääst	9
3.2. Ressursitootlikkus	9
4. RIIGIEELARVE MÕJU	11
4.1. Põhistsenaarium	11
4.2. Käibemaksu stsenaarium	11

Sissejuhatus

Ressursitõhususe toetusmeetme eesmärgiks on suurendada tööstusettevõtete ressursi- ja energiatõhusust ning ressursitootlikkust. Keskkonnamõju kõrval avaldavad need investeeringud mõju ka ettevõtete majandusnäitajatele ning seeläbi riigi maksulaekumistele.

Ressursitõhususe toetusmeede on osutunud eriti edukaks töötleva tööstuse sektoris ainult tänu selle järjepidevusele alates 2016. aastast. Meetme populaarsuse tõttu ammenduvad toetusvoorud regulaarselt väga lühikese aja jooksul. See viitab püsivale nõudlusele meetme järele. Lisaks on turuosalisel järjepidevalt rõhutanud, et huvi selliste tingimustega toetusmeetme vastu on suur, mis näitab meetme head vastavust sektori tegelikele investeerimisvajadustele.

Ressursitõhususe toetusmeetme seireandmete analüüsi koostamise ajendiks oli toetusmeetme eelarve ammendumine¹ ning EIS-i poolt meedias väljendatud² eesmärk hinnata, millist majanduslikku kasu annab iga maksumaksja euro panus ning kui suur osa loodud väärtusest jõuab tagasi teenuste ja toodete turule. Täiendavalt mõjutas analüüsi koostamist asjaolu, et EIS on uue strateegia raames seadnud fookuse otsetoetuste pakkumise asemel laenudele ja käendustele³. Samas näitab Energexi praktiline kogemus enam kui 450 ettevõttega, et turuosalisel ei ole avaldanud nõudlust selliste finantsinstrumentide järgi. Töötleva tööstuse ettevõtete peamine vajadus on jätkuvalt olnud investeeringuid otse toetavad meetmed, mis aitavad maandada investeeringute riske ja tagada nende tasuvus.

Analüüsis hinnatakse ressursitõhususe toetusmeetme tulemusel 60 tööstusettevõtte poolt tehtud investeeringute mõju maksulaekumistele. Analüüsi piiranguks on lähtumine ainult seireplaanidest kättesaadavast infost. Enne tulemustest järelduste tegemist on oluline tutvuda peatükis 2 esitatud metoodika välistustega.

Aruanne on koostatud ettevõtte Energex OÜ ressursitõhususe ja finantsvaldkonna ekspertide poolt. Aruande sisendinformatsioon pärineb Energexi klientide seireandmetest. Energex ei vastuta ettevõtete lähteandmete õigsuse eest.

Energex OÜ:

1. Enar Kraav, MSc, arendusjuht ja juhtiv insener (tase 8);
2. Andre Tammik, MSc, arendusjuht ja soojusenergeetikainsener (tase 7);
3. Helen Pais, MSc, rakendusfüüsik;
4. Mari Toom, MA, äri- ja finantsspetsialist;
5. Leo Rummel, MSc, MBA, juhtiv insener ja juhatuse liige.

¹ [Keskkonnainvesteeringute Keskus „Ressursi- ja energiatõhusus ning ohutu materialiringlus ettevõtetele“](#)

² [ERR.ee "EISA tahab selgust, kui palju iga panustatud euro riigile tagasi toob"](#)

³ [ERR.ee "EISA sulgeb kolmveerandi oma teenustest ning keskendub arengu rahastamisele"](#)

Kokkuvõte

Analüüsi tulemused viitavad, et ressursitõhususe toetusmeetme tulemuslikkus ei tulene üksnes meetme tingimustest, vaid eelkõige selle pikaajalisest järjepidevusest ja stabiilsest rakendusraamistikust. Järjepidev toetusmeede on võimaldanud ettevõtetel investeringuid planeerida ning loonud püsiva nõudluse ressursitõhususe toetuse järele.

Teostatud ressursitõhususe projektide tulemusel igal aastal saavutatud rahaline sääst ületab saadud toetuse mahtu, mis kinnitab toetuste tõhusust ressursikasutuse parandamisel⁴. Analüüsitud projektide kokkuvõte kirjeldatud eeldustel:

- Keskmise ressursisääst on 21%, mis on 488 000 eurot aastas.
- Keskmise taotletud toetus oli 227 000 eurot.
- Kokku investeeriti 44,2 miljonit eurot.
- Kokku toetati projekte 15,3 miljoni euroga.
- Valimi aastane ressursisääst kokku on 25,2 miljonit eurot.
- **Iga ressursitõhususe projekti toetuseks eraldatud 1 euro kohta saavutatakse pärast seadme soetamist selle eluea jooksul igal aastal keskmiselt 1,65 euro väärtuses ressursisäästu.**
- **Iga ressursitõhususe projekti toetuseks eraldatud 1 euro toob riigieelarvesse tööjõumaksude ja dividendide maksustamise kaudu 0,5 eurot aastas. Käibemaksu mõju arvesse võttes suureneb see 0,74 euroni aastas iga toetatud euro kohta⁵. Toetuse andmine on riigile tasuv juba teisel aastal pärast toetusprojekti lõppu.**

Oluline on rõhutada, et tulemused on esitatud aastase näitajana (€/a), samas kui toetus on ühekordne. See tähendab, et toetatud projektide puhul kumuleerub ressursisääst kogu investeringu eluea jooksul, mistõttu ületab projektide kogumõju ajas mitmekordselt esialgse toetuse mahu.

Näitena, kui 2026. aastal kuulutatakse välja 15 miljoni euro täiendav ressursitõhususe toetusvoor, siis projekti kaheaastase elluviimise (sh toetuse taotlemine) korral teenitaks 2030. aastaks:

- 49,5 miljoni euro väärtuses ressursisääst;
- 15 miljonit eurot läbi tööjõumaksude ja dividendide maksustamise;
- 22,2 miljonit eurot kui arvestada täiendavat käibemaksu mõju.

---

⁴ Lisaks ressursikulu vähenemisele aitavad ressursitõhususe investeringud jäätmeteket vähendada ja saavutada ringmajanduse eesmärgi, kui materjalikasutus toodanguühiku kohta paraneb. Käesolev analüüs seda mõju eraldi ei kvantifitseerinud, kuna seireplaanide andmestik ei võimalda jäätmetekke ja ringlussevõtu muutusi usaldusväärselt eristada (sh võimalikku mõju absoluutsele jäätmemahule toodangu kasvu korral). Ringmajanduse ja jäätmemajanduse mõjude hindamine vajab eraldi analüüsi.

⁵ Enne tulemuste põhjal järelduste tegemist on oluline tutvuda peatükis 2 esitatud meetodika välisustega - tegelik mõju on eeldatavasti suurem. Detailsemate tulemuste ning meetme mõju terviklikumaks hindamiseks on põhjendatud teema edasine detailsem uurimine, kaasates laiemat andmestikku ja ettevõtete finantsanalüüsi.

1. Valim

Energex on koostanud rohkem kui 116 ressursitõhususe toetuse projekti. Analüüsi aluseks on 60 ressursitõhususe projekti, mis viidi ellu Energexi klientide poolt aastatel 2018–2024 ja mille kohta on koostatud vähemalt üks seireplaan. Kõik analüüsis käsitletavat projektid said toetusotsuse alates 2018. aastast. Projektid kuuluvad valdavalt töötleva tööstuse tegevusvaldkonda (Tabel 1.1).

Tabel 1.1 Projektide valim EMTAK koodide järgi

EMTAK	EMTAK Nimetus	Projektide arv
10	Toiduainete tootmine	4
14	Rõivatootmine	1
16	Puidutöötlemine ning puit- ja korktoodete tootmine, v.a mööbel; õlest vm punumismaterjalist toodete tootmine	15
18	Trükindus ja salvestiste paljundus	1
20	Kemikaalide ja keemiatoodete tootmine	1
22	Kummi- ja plasttoodete tootmine	2
23	Muude mittemetalsetest mineraalidest toodete tootmine	1
25	Metalltoodete tootmine, v.a masinad ja seadmed	25
26	Arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete tootmine	2
28	Mujal liigitamata masinate ja seadmete tootmine	4
32	Mööblitootmine	3
38	Jäätmete kogumine, taaskasutamine ja kõrvaldamine	1

1.1. Investeeringud

Ressursitõhususe investeeringud hõlmasid laia spektrit tootmiseseadmete, tootmisliinide ja tugisüsteemide moderniseerimist, mille eesmärk oli suurendada tootmise ressursitõhusust, automatiseeritust ja energiatõhusust. Peamised investeeringusuunad olid järgmised:

- Metall- ja masinatööstuse seadmed, sh laserlõikuspinkide, CNC-töötlemiskeskuste, painutus- ja keevitusseadmete ning robotlahenduste soetamine ja uuendamine.
- Puidu- ja ehitusmaterjalide tööstuse tootmisliinid, sealhulgas hõvelliinid, spooni- ja kuivatusliinid, impregneerimis- ja viimistluslahendused ning automaatladude rajamine.
- Plasti-, pakendi- ja keemiatööstuse ekstrusiooniliinid, pakkeliinid, segamis- ja doseerimissüsteemid ning trükiseadmed.
- Toidu- ja tarbekaupade tootmise seadmed ning lõike-, pakkimis-, pastöriseerimis- ja aurustusüsteemid.
- Energia- ja keskkonnatehnoloogiad, sh ventilatsiooni- ja aspiratsioonisüsteemid, suruõhu- ja gaasisüsteemide uuendamine, jääksoojuse kasutuselevõtt, kütusesüsteemide vahetus ning energiatõhus valgustus.
- Tootmise automatiseerimine ja digitaliseerimine, sh juhtimissüsteemid, simulatsioonitarkvara, automaatlaod ja kvaliteedikontrolli lahendused.
- Taristu ja tootmishoonete arendamine, sealhulgas tootmishoonete, ladude, varjualuste ja platside rajamine ning hooneautomaatika lahendused.

2. Metoodika

2.1. Toetuse summa

Toetuse summana on kajastatud tegelikult välja makstud toetus, mitte toetusotsusega määratud maksimaalne toetus. Seega kajastab analüüs riigi tegelikku rahalist panust projektidesse. Erinevus määratud ja väljamakstud toetuse vahel tuleneb üldjuhul investeeringute täpsustumisest, projektimuudatustest või hangete tulemusena kujunenud maksumusest.

2.2. Ressursisääst

Ressursisäästu hindamisel lähtutakse seiratavast näitajast r , mis väljendab projekti tulemusena saavutatud ressursikulu vähenemist⁶. Näitaja arvestab nii ressursikulu vähenemist toodangu ühiku kohta kui ka toodangu mahu muutust. Arvutus on teostatud baashindades ega sisalda hinnamuutustest tulenevat mõju. Analüüsis on eeldatud, et ressursisääst kajastub ettevõtte lisandväärtuse kasvuna, mis ei oleks toimunud ilma investeeringut ellu viimata.

2.2.1. Ressursitõhususe arvutamine

Ressursisäästu r hindamiseks võrreldakse ressursside ühikukulu enne ja pärast projekti. Selleks jagatakse projekti-eelne ressursside kogumaksumus a vastava toodangumahuga c ning projekti-järgne kogumaksumus projektieelsete hindadega b toodangumahuga d . Saadud ühikukulude vahe korrutatakse projekti-järgse toodangumahuga d .

Seireperioodil kasutatakse suuruse b asemel tegelikku aasta ressursside kogumaksumust.

Projekti ressursisäästu arvutamise valem on:

$$r = \left(\frac{a}{c} - \frac{b}{d} \right) \cdot d, \quad \left[\frac{\text{€}}{a} \right] \quad [1]$$

Ressursikasutuse paranemise R hindamiseks võrreldakse toodangumahte c ja d ressursside koondmaksumusega enne projekti a ja projekti eluea jooksul projektieelsete hindadega b . Seireperioodil kasutatakse b asemel tegelikku aasta ressursside koondmaksumust. Ressursikasutuse paranemine R on esitatud valemis [2].

Projekti ressursikasutuse paranemise valem:

$$R = 1 - \frac{\left(\frac{b}{d} \right)}{\left(\frac{a}{c} \right)} = \left(1 - \frac{b \cdot c}{a \cdot d} \right), \quad [\%] \quad [2]$$

---

⁶ Keskkonnainvesteeringute Keskus „Nõuded ressursiauditile“

2.3. Müügitulu

Lisaks ressursikasutuse vähenemisele mõjutavad ressursitõhususe projektid ettevõtete toodangumahtu. Projektide elluviimise tulemusel kasvab toodangumahu kaalutud keskmine ligikaudu 21%, mis tuleneb nii ressursikasutuse paranemisest kui ka tootmisvõimsuse suurenemisest. **Käesolevas analüüsis ei ole arvesse võetud toodangumahu kasvust tulenevat müügitulu kasvu ega sellega seotud lisandväärtust, kuna ressursitõhususe projektide puhul ei ole müügitulu kasv seiratav näitaja. Sellest tulenevalt on tegelik lisandväärtuse kasv ja majanduslik mõju suurem.**

2.4. Finantsanalüüs

Analüüsis lähtutakse eeldusest, et ressursisääst kajastub lisandväärtuse kasvuna. Statistikaameti⁷ 2020–2024. aasta andmete alusel jaotub lisandväärtus tegevusvaldkondade lõikes keskmiselt järgmiselt:

- tööjõukulud – 65%;
- kasumi suurenemine, mille tulemusena:
  - dividendide välja maksmine – 9%,
  - investeringud põhivarasse – 23%;
- muud komponendid – 3%.

2.4.1. Tööjõumaksud

Statistikaameti andmete alusel moodustavad tööjõukulud keskmiselt 65% vaadeldavate sektorite lisandväärtusest riigieelarvesse. Lisandväärtuse tööjõukulude komponendilt laekuvad riigieelarvesse tööjõumaksud vastavalt kehtivale maksusüsteemile.

Arvestuses on kasutatud järgmisi maksumäärasid ja nende vastavaid osakaale lisandväärtusest:

- Sotsiaalmaks: 33% brutopalgalt, mis moodustab 24,66% tööandja tööjõukuludest ning ligikaudu 16,12% lisandväärtusest.
- Töötuskindlustusmaks (tööandja): 0,80% brutopalgalt, mis moodustab 0,60% tööandja tööjõukuludest ning ligikaudu 0,39% lisandväärtusest.
- Töötuskindlustusmaks (töötaja): 1,60% brutopalgalt, mis moodustab 1,20% tööandja tööjõukuludest ning ligikaudu 0,78% lisandväärtusest.
- Füüsilise isiku tulumaks: 22% brutopalgalt, mis moodustab 16,44% tööandja tööjõukuludest ning ligikaudu 10,75% lisandväärtusest.

Kokku moodustavad tööjõumaksud ligikaudu 28% lisandväärtusest. **Arvesse ei ole võetud edasikantavaid kogumispensioni makseid ega riigi poolt antavaid maksusoodustusi.**

---

⁷ Eesti Statistika EM001

2.4.2. Maksud dividendidelt

Dividendide maksustamise hindamisel on lähtutud Eestis kehtivast ettevõtte tulumaksu süsteemist, mille kohaselt maksustatakse jaotatud kasum, mitte teenitud kasum. Analüüsis on eeldatud, et Statistikaameti andmetel moodustab dividendideks jaotatav osa keskmiselt ligikaudu 8% lisandväärtusest.

Jaotatud dividendide tulumaks on arvestatud kehtiva 22/78 tulumaksumäära alusel, mis vastab ligikaudu 28,21% efektiivsele maksumäärale jaotatud dividendide brutomahust. Sellest tulenevalt moodustab dividendide tulumaks hinnanguliselt ligikaudu 2,39% lisandväärtusest.

2.4.3. Käibemaks

Ressursikasutuse paranemine toob kaasa mahaarvatava sisendkäibemaksu vähenemise ning suurendab seeläbi käibemaksulaekumist. Lisandväärtuse kasumiosa suunamine investeringutesse suurendab investeringutega seotud maksustatavate ostude mahtu ning seeläbi sisendkäibemaksu mahaarvamist, mis omakorda vähendab käibemaksulaekumist.

Lisaks suurendavad projektid toodangumahtu ja sellest tulenevat müügitulu. **Kuna müügitulu kasv ei ole seiratava näitaja, siis konservatiivsuse huvides ei ole põhistsenaariumis arvestatud müügitulu muutusega. Samuti ei ole põhistsenaariumis arvestatud sisendkäibemaksu mahaarvamise muutuse mõju käibemaksule, kuna seda ei ole võimalik olemasoleva info põhjal usaldusväärselt hinnata.**

Kuna toorainekulu vähenemisest tuleneval sisendkäibemaksu muutusel on siiski täiendav positiivne mõju maksulaekumistele, on see esitatud eraldi stsenaariumina. Selles stsenaariumis on sisendkäibemaksu vähenemist korrigeeritud koefitsiendiga 0,8, et vältida käibemaksu muutuse mõju ülehindamist. Lisaks on mõju esitatud mõjuanalüüsis vahemikuna.

Analüüsist on välja jäetud toetusega finantseeritud investeringu käibemaksu netomõju, kuna ettevõtete vaheliste tehingute korral on käibemaks üldjuhul ahelas neutraalne.

2.4.4. Aktsiisid

Elektri- ja kütuseaktsiis moodustavad riigieelarve maksulaekumistest alla 5% ning projektides käsitletud ressursikasutuses samuti alla 5%, lisaks toimub ressursikasutuse vähenemine samaaegselt toodangumahu kasvuga. **Kokkuvõttes on eeldatav mõju riigi aktsiisilaekumistele marginaalne ning seetõttu pole seda arvestuses kajastatud.**

2.4.5. Muud maksud

Maamaksu ja kohalikke makse (nt reklaamimaks) ei ole analüüsis arvesse võetud, kuna nende osakaal lisandväärtusest on Eesti maksusüsteemis väike ning puudub usaldusväärne alus nende seostamiseks lisandväärtuse kasvuga. Eeldatavalt on nende maksude mõju riigieelarvele marginaalne.

3. Ressursitõhusus

3.1. Ressursisääst

Teostatud projektide tulemusel aastas saavutatud sääst ületas keskmiselt toetuse mahu, mis kinnitab toetuste tõhusust ressursikasutuse parandamisel.

Valimi (N=60) projektide kokkuvõte:

- keskmine ressursisääst on 21%, see on 488 000 eurot aastas;
- keskmine taotletav toetus oli 227 000 eurot;
- kokku investeeriti 44,2 miljonit eurot;
- kokku toetati projekte 15,3 miljoni euroga;
- valimi aastane ressursisääst kokku on 25,2 miljonit eurot.

60 projekti ressursitõhususe näitajate põhjal saab järeldada, et iga toetuseks eraldatud euro kohta saavutatakse pärast seadme soetamist selle eluea jooksul igal järgneval aastal keskmiselt 1,65 euro väärtuses ressursisäästu.

Oluline on rõhutada, et ressursisääst on esitatud aastase näitajana (€/a), samas kui toetus on ühekordne. See tähendab, et toetatud projektide puhul kumuleerub ressursisääst kogu investeeringu eluea jooksul, mistõttu ületab projektide kogumõju ajas mitmekordselt esialgse toetuse mahu.

Kuigi mitmes tööstusharus vähenes projekti perioodil müügitulu eeskätt maailmamajanduse halvenemise tõttu, näitavad andmed, et projektidega saavutatud ressursisääst aitas selle mõju/ leevendada. See viitab, et toetatud investeeringud parandasid ettevõtete konkurentsivõimet, isegi olukorras, kus müügitulu kasv ei olnud kõikides sektorites võimalik.

3.2. Ressursitootlikkus

Tabel 3.1 annab ülevaate ressursitootlikkuse (€/kg) muutustest aastatel 2016–2024⁸ Euroopa Liidus tervikuna ning naaberriikides. Lisaks ressursitootlikkusele on tabelis esitatud riikide positsioon 2024. aastal ning muutus võrreldes 2016. aastaga.

Oluline on rõhutada, et kõrge protsentuaalne kasv ei tähenda reaalse konkurentsivõime paranemist. Seetõttu tuleb toetuspoliitika ja arengute hindamisel keskenduda eeskätt absoluutsele ressursitootlikkuse tasemele ning riigi positsioonile rahvusvahelises võrdluses, mitte üksnes kasvuprotsendile.

⁸ Kuigi Euroopa struktuurifondide programmiperiood algas 2014. aastal, on käesolevas analüüsis lähtutud 2016. aastast kui ressursitõhususe toetusmeetme tegelikust alguspunktist, kuna esimesed toetatud projektid viidi lõpule 2017. aastal. Varasema baasaasta (näiteks 2013. aasta) kasutamine oleks meetodiliselt eksitav, kuna vastav näitaja oli siis madalam nii 2000. aasta tasemest kui ka majanduskriisi eelsest perioodist. Sellise baastaseme valik võimendaks näiliselt hilisemat kasvu.

Ressursitootlikkuse analüüsi peamised järeldused:

- Euroopa Liidu keskmine ressursitootlikkus kasvas vaadeldaval perioodil 15%, mis viitab üldisele positiivsele trendile materjalikasutuse efektiivsuses.
- Eesti ressursitootlikkus kasvas kooskõlas EL-i keskmisega, kuid arengutempo ei ole olnud piisav positsiooni parandamiseks ning Eesti püsib 30. kohal.
- Läti ja Leedu kasv on olnud tagasihoidlikum, mille tulemusel on mõlema riigi positsioon EL-is langenud. Eesti ei ole saavutanud Balti riikide taset, kuid vahe nendega on oluliselt vähenenud.
- Põhjamaad säilitavad üldiselt kõrge ressursitootlikkuse taseme, kuigi mitmel juhul on positsioon EL-i edetabelis veidi langenud, peamiselt teiste riikide kiiremast arengust tingituna. Kui Norra kõrvale jätta, siis on Eesti keskmiselt vähendanud vahet teiste Põhjamaadega.
- 2016. aastal oli Poola Eestiga ressursitootlikkuse tasemelt kõige võrreldavam riik, kuid vahe on järgneva üheksa aasta jooksul oluliselt kasvanud (34%). Arvestades, et Poola on töötleva tööstuse ja põllumajanduse valdkonnas Eesti konkurent ning jätkab aktiivselt tootmise toetamist, viitavad andmed sellele, et ilma samaväärsete toetusteta on Eestil rahvusvahelises konkurentsivõimsuses Poolaga keeruline sammu pidada.
- Absoluutarvudes kõrgema ressursitootlikkusega lähipiirkonna riigid (Saksamaa ja Norra) on suutnud parandada märkimisväärselt oma ressursitootlikkust, mis näitab, et kõrge baasväärtus ei välista edasist efektiivsuse kasvu.

Tabel 3.1. Ressursitootlikkus (cei_pc030)^{9 10}

Piirkond	2016, €/kg	2024, €/kg	Muutus, €/kg	Muutus, %	Koht	Muutus
EU	2,048	2,358	0,310	15%		
Eesti	0,632	0,724	0,092	15%	30	0
Läti	1,060	1,119	0,059	6%	26	-2
Leedu ¹¹	0,854	0,828	-0,026	-3%	29	-2
Poola ¹²	0,694	0,970	0,276	40%	28	1
Saksamaa ¹³	2,507	3,355	0,848	34%	9	1
Soome	0,942	1,055	0,114	12%	27	-1
Rootsi	2,010	2,271	0,261	13%	16	-1
Norra	2,764	3,470	0,707	26%	7	1
Taani	2,040	2,377	0,337	17%	14	0

⁹ Eurostat „Resource productivity“ (cei_pc030)

¹⁰ Euroopa Liidu väliste riikide seas oli riike, mille näitaja ei muutunud paremaks, kuid ka neid, mille kasv protsentuaalselt kasvas kiiremini kui Euroopa Liidu riikides.

¹¹ Leedu tööstuste energiatõhususe vöör ja toetusmeetmed (ca 54,9 M€).

¹² Poola ressursitõhususe ja ringmajanduse vöör (ca 17 M€).

¹³ Ka Euroopa Liidu kõige arenenumad liikmesriigid rakendavad sihipäraseid toetusmeetmeid, et kiirendada tööstuse ressursi- ja energiatõhususe investeringuid ning säilitada rahvusvahelist konkurentsivõimet: Saksamaa ressursitõhususe vöör ja ajalugu (60 M€).

4. Riigieelarve mõju

4.1. Põhistsenaarium

Põhistsenaariumina vaadeldakse töäjõumakse ja dividendide maksustamist Analüüsitava 60 projekti tulemusena investeerisid ettevõtjad 44 150 200 eurot, millest finantseeriti toetusega 15 335 700 eurot (35%) ning ettevõtte omafinantseeringuna 28 814 500 eurot (65%).

Projektide ressursisääst, mis kajastub lisandväärtusena, on 25 221 800 eurot. Lisandväärtuse kasvu tulemusel suurenevad maksulaekumised kokku 7 676 935 eurot aastas ning jagunevad järgnevalt:

- füüsilise isiku tulumaks töäjõukuludelt: 2 711 125 €;
- sotsiaalmaks: 4 066 687 €;
- töötuskindlustus: 295 759 €;
- tulumaks dividendidelt: 603 364 €.

Põhistsenaariumi koostamisel valiti investeringute elueaks 7 aastat¹⁴ ja selle jooksul suurenevad maksulaekumised kokku vähemalt 53 738 545 eurot. **Valitud perioodi jooksul toob iga toetuseks investeeritud euro riigieelarvesse tagasi ligikaudu 3,5 eurot, mis vastab keskmiselt 0,5 eurole aastas. Toetuse andmine saavutab tasuvuse juba teisel aastal pärast toetusprojekti lõppu.**

4.2. Käibemaksu stsenaarium

Käesolev stsenaarium lisab põhistsenaariumile käibemaksu muutuse mõju, mis tuleneb toorainekulude vähenemisest ning kasumi arvelt tehtud investeringutest summas 3 707 306 eurot. Seeläbi suurenevad maksulaekumised investeringute eluea jooksul kokku 79 689 685 euro võrra. **Iga toetatud euro toob riigieelarvesse tagasi 5,2 eurot, mis teeb aastas keskmiselt 0,74 eurot¹⁵. Toetuse andmine tasub end ära ligikaudu pooleteise aasta jooksul pärast toetusprojekti lõppu** (Tabel 4.1).

Tabel 4.1 Sisendkäibemaksu koefitsendi ja töäjõukulude osakaalu mõju maksulaekumisele iga toetatud euro kohta eluea jooksul

		Sisendkäibemaksu mõju koefitsent						
		0,65	0,70	0,75	0,80	0,85	0,90	0,95
Töäjõukulud lisandväärtusest	50%	4,1	4,2	4,3	4,4	4,5	4,6	4,8
	55%	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0
	60%	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1	5,2
	65%	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5
	70%	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7
	75%	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8	5,9	6,0
	80%	5,6	5,7	5,8	5,9	6,0	6,1	6,2

¹⁴ Investeringute eeldatav eluiga on analüüsis määratud seitsme aasta pikkusena, lähtudes kohustusliku seireperioodi ja amortisatsiooniperioodi keskmisest kestusest.

¹⁵ Ligikaudu 60% toetuse saaja ostu hangete võitjateks on kohalikud Eesti ettevõtted. See viitab, et märkimisväärne osa toetusmeetme kaudu tehtud investeringutest jääb Eesti majandusse ning toetab kohalikku ettevõtlust. Käesolevas analüüsis ei ole sellest tulenevat täiendavat maksutulu riigieelarvesse eraldi arvestatud, kuna investeringutega seotud käibemaks on ettevõtetele tagastatav ning muu maksutulu hindamine eeldaks iga hanke võitja spetsiifilist finantsanalüüsi.

